ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.10.2025
COM(2025) 633 final

2025/0320 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην έκτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, όσον αφορά την έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση της εν λόγω σύμβασης ως προς τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και τις διαδικασίες παραγωγής στις οποίες χρησιμοποιείται υδράργυρος ή ενώσεις υδραργύρου

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) κατά την έκτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών (στο εξής: COP6) της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (στο εξής: συμφωνία) όσον αφορά την προβλεπόμενη έκδοση αποφάσεων για το εμπόριο ενώσεων υδραργύρου και για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της συμφωνίας. Τα εν λόγω παραρτήματα περιλαμβάνουν καταλόγους προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου και καταλόγους διαδικασιών παραγωγής με τη χρήση υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου (στο εξής: διαδικασίες υδραργύρου), τα οποία υπόκεινται είτε σε ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης είτε σε διατάξεις που ρυθμίζουν τη χρήση υδραργύρου[1].

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Η σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (στο εξής: συμφωνία)

Η συμφωνία αποτελεί το βασικό διεθνές νομικό πλαίσιο για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από τις ανθρωπογενείς εκπομπές και εκλύσεις υδραργύρου και ενώσεων υδραργύρου στην ατμόσφαιρα, στα ύδατα και το έδαφος. Καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο ζωής του υδραργύρου, από την πρωτογενή εξόρυξη υδραργύρου έως τη διάθεση αποβλήτων υδραργύρου. Τέθηκε σε ισχύ στις 16 Αυγούστου 2017. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας[2]. Όλα τα κράτη μέλη είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 13 της συμφωνίας, η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών (στο εξής: COP) οφείλει να αξιολογήσει κατά πόσον το εμπόριο συγκεκριμένων ενώσεων υδραργύρου περιλαμβάνει τον στόχο της συμφωνίας και να εξετάσει κατά πόσον συγκεκριμένες ενώσεις υδραργύρου θα πρέπει να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 6 και 8 της συμφωνίας, με την καταχώρισή τους σε νέο πρόσθετο παράρτημα σύμφωνα με το άρθρο 27 της συμφωνίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 6 της συμφωνίας, «κάθε συμβαλλόμενο μέρος απαγορεύει την εξαγωγή υδραργύρου, εξαιρουμένης της εξαγωγής προς συμβαλλόμενο μέρος το οποίο έχει διαβιβάσει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής την έγγραφη συναίνεσή του ή της εξαγωγής προς μη συμβαλλόμενο μέρος το οποίο έχει διαβιβάσει στο συμβαλλόμενο μέρος εξαγωγής την έγγραφη συναίνεσή του».

Δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 8 της συμφωνίας, «κάθε συμβαλλόμενο μέρος απαγορεύει την εισαγωγή υδραργύρου από μη συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο παρέχει την έγγραφη συναίνεση του, εκτός εάν το μη συμβαλλόμενο μέρος έχει διαβιβάσει βεβαίωση ότι ο υδράργυρος δεν προέρχεται από πηγές που χαρακτηρίζονται ως μη επιτρεπόμενες βάσει της παραγράφου 3 ή της παραγράφου 5 στοιχείο β)».

Δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της συμφωνίας, τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος Ι του παραρτήματος Α (π.χ. ορισμένοι συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού) δεν μπορούν πλέον να παράγονται, να εισάγονται ή να εξάγονται μετά τις ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης που καθορίζονται σε αυτό.

---

[1] Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, η έκφραση «ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου» καλύπτει γενικές απαιτήσεις, όπως αυτές που καθορίζονται στο μέρος ΙΙ των παραρτημάτων Α και Β της συμφωνίας.

[2] Απόφαση (ΕΕ) 2017/939 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2017, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (ΕΕ L 142 της 2.6.2017, σ. 4).

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν μέτρα για τη ρύθμιση της χρήσης του υδραργύρου, όσον αφορά τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος ΙΙ του παραρτήματος Α.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2, οι διαδικασίες υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος Ι του παραρτήματος Β (π.χ. παραγωγή χλωροαλκαλίων) πρέπει να έχουν πάψει να χρησιμοποιούν υδράργυρο ή ενώσεις υδραργύρου μέχρι τις ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης που καθορίζονται σε αυτό.

Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 3, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν μέτρα για τη ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου στις διαδικασίες υδραργύρου που απαριθμούνται στο μέρος ΙΙ του παραρτήματος Β, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη μετατροπή σε διαδικασίες χωρίς υδράργυρο, όταν αυτό είναι οικονομικά και τεχνικά εφικτό.

Τα άρθρα 26 και 27 καθορίζουν τους βασικούς κανόνες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την υποβολή από τα συμβαλλόμενα μέρη προτάσεων για την τροποποίηση των παραρτημάτων της συμφωνίας, καθώς και για την έγκριση και την έναρξη ισχύος των τροποποιημένων παραρτημάτων. Οι προτάσεις τροποποίησης των παραρτημάτων πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη από τη γραμματεία της συμφωνίας (στο εξής: γραμματεία) τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την COP στην οποία προτείνεται η έγκρισή τους. Οι προτάσεις τροποποίησης των παραρτημάτων εγκρίνονται σύμφωνα με τους κανόνες ψηφοφορίας που ορίζονται στο άρθρο 26 παράγραφος 3 και στην απόφαση MC-1/1 σχετικά με τον εσωτερικό κανονισμό, που εγκρίθηκε από την COP κατά την πρώτη συνεδρίασή της (24-29 Σεπτεμβρίου 2017)[3]. Η γραμματεία δεν έχει λάβει καμία τέτοια πρόταση προς εξέταση κατά την COP6.

Ωστόσο, με την απόφαση MC-5/4 η COP είχε αποφασίσει να εξετάσει στην COP6 πρόταση τροποποίησης των μερών Ι και ΙΙ του παραρτήματος Α όσον αφορά τα οδοντιατρικά αμαλγάματα. Το προτεινόμενο κείμενο που περιλαμβάνεται στην εν λόγω απόφαση προέκυψε κατόπιν εξέτασης, από την COP, της αρχικής πρότασης, η οποία είχε υποβληθεί από την Μποτσουάνα και την Μπουρκίνα Φάσο εξ ονόματος της περιφέρειας της Αφρικής και η οποία κοινοποιήθηκε στα μέρη στις 27 Απριλίου 2023, έξι μήνες πριν από την COP5.

Η απόφαση MC-5/6 εγκρίθηκε από την COP5. Με την απόφαση αυτή κλήθηκαν τα συμβαλλόμενα μέρη και οι σχετικοί οργανισμοί να υποβάλουν οικειοθελώς, έως τις 31 Μαρτίου 2025, πληροφορίες σχετικά με τεχνικά και οικονομικά εφικτές εναλλακτικές λύσεις αντί της χρήσης υδραργύρου και ενώσεων υδραργύρου στην παραγωγή μονομερούς βινυλοχλωριδίου, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 8 και το άρθρο 17 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

Κάθε τροποποίηση παραρτήματος αρχίζει να ισχύει για όλα τα συμβαλλόμενα μέρη ένα έτος μετά την κοινοποίηση της έγκρισής της από τον θεματοφύλακα της συμφωνίας, με εξαίρεση τα συμβαλλόμενα μέρη που έχουν προβεί σε σχετική δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 5. Η Ένωση δεν έχει προβεί σε τέτοια δήλωση και, ως εκ τούτου, ισχύει γι' αυτήν ο γενικός κανόνας για την έναρξη ισχύος των τροποποιημένων ή των νέων παραρτημάτων.

2.2. Η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών (COP)

Η COP ασκεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται από τη συμφωνία. Για τον σκοπό αυτόν, εξετάζει και αναλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τυχόν δράσεις που μπορεί να απαιτούνται για την

[3] Απόφαση MC-1/1, *Εσωτερικός κανονισμός*, UNEP/MC/COP1/Dec. 1 (διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP1/Decisions/tabid/8648/language/en-US/Default.aspx).

επίτευξη των στόχων της συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης σχετικών κατευθυντήριων γραμμών.

Σύμφωνα με το άρθρο 28 της συμφωνίας και με την προαναφερθείσα απόφαση MC-1/1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει μία ψήφο. Ωστόσο, η Ένωση, ως οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, ασκεί το δικαίωμα ψήφου της, για θέματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της, με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών της που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας. Η Ένωση δεν ασκεί το δικαίωμα ψήφου της αν κάποιο από τα κράτη μέλη της ασκήσει το δικό του δικαίωμα ψήφου και αντιστρόφως.

2.3. Αποφάσεις που ενδέχεται να ληφθούν κατά την COP6

Η COP6 αναμένεται να εκδώσει απόφαση σχετικά με την προμήθεια και το εμπόριο ενώσεων υδραργύρου.

Η COP6 θα εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο έκδοσης απόφασης σχετικά με το εμπόριο ενώσεων υδραργύρου. Η σχεδιαζόμενη πράξη μπορεί να προσθέσει στη συμφωνία νέο παράρτημα, στο οποίο θα απαριθμούνται οι ενώσεις υδραργύρου που θα υπόκεινται σε διαδικασίες γραπτής συναίνεσης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 6 και 8 της συμφωνίας. Ο κατάλογος των ενώσεων υδραργύρου που θα μπορούσαν να περιληφθούν στον κατάλογο περιλαμβάνει τις εξής:

1) χλωριούχος υδράργυρος(I)
2) θειούχος υδράργυρος(II)
3) κιννάβαρι
4) οξείδιο του υδραργύρου(II)
5) θειικός υδράργυρος(II)
6) νιτρικός υδράργυρος(II)
7) οξικός υδράργυρος(II)
8) χλωριούχος υδράργυρος(II)
9) ιωδιούχος υδράργυρος(II)
10) αμιδοχλωριούχος υδράργυρος(II)

Η COP6 αναμένεται επίσης να εκδώσει μία ή περισσότερες αποφάσεις για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της συμφωνίας.

Πρώτον, η COP6 θα εξετάσει τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του **μέρους Ι του παραρτήματος Α**, με σκοπό την έκδοση σχετικής απόφασης, κατά περίπτωση. Με τις τροποποιήσεις θα αφαιρεθούν οι αγκύλες γύρω από την καταχώριση για τα **οδοντιατρικά αμαλγάματα**, καθώς και η αντίστοιχη ημερομηνία σταδιακής κατάργησης (2030). Ως εκ τούτου, η καταχώριση θα υπόκειται είτε σε απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής με καθορισμένες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης είτε σε μέτρα που ρυθμίζουν τη χρήση υδραργύρου. Η COP6 θα εξετάσει επίσης την πρόταση για περαιτέρω τροποποίηση του **μέρους ΙΙ του παραρτήματος Α** με την προσθήκη διατάξεων σχετικά με τα οδοντιατρικά αμαλγάματα.

Δεύτερον, η COP6 θα εξετάσει το ενδεχόμενο έκδοσης απόφασης, κατά περίπτωση, με βάση την τελική έκθεση της γραμματείας σχετικά με τις προκλήσεις που εμποδίζουν την παρασκευή, την εισαγωγή και την εξαγωγή **καλλυντικών** που απαριθμούνται στο **μέρος I του παραρτήματος Α**, καθώς και με βάση τα ισχύοντα ή προτεινόμενα μέτρα που λαμβάνονται από τα συμβαλλόμενα μέρη για την αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων.

Τρίτον, η COP6 θα εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης του παραρτήματος Β προκειμένου να διατυπωθεί η διαπίστωση ότι καταλύτες χωρίς υδράργυρο που βασίζονται σε υφιστάμενες διεργασίες έχουν καταστεί τεχνικά και οικονομικά εφικτοί και ωφελούν την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Αυτό θα ενεργοποιήσει αυτόματα μια ημερομηνία σταδιακής κατάργησης το αργότερο πέντε έτη μετά την COP6 (δηλαδή το 2030) με προοπτική την έκδοση απόφασης, κατά περίπτωση. Η τροποποίηση αυτή βασίζεται στην έκθεση της γραμματείας σχετικά με την τεχνική και οικονομική σκοπιμότητα της χρήσης καταλυτών χωρίς υδράργυρο στην παραγωγή μονομερούς βινυλοχλωριδίου (VCM), η οποία βασίζεται σε πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τα συμβαλλόμενα μέρη και τους σχετικούς οργανισμούς και που παρατίθεται στο έγγραφο UNEP/MC/COP.6/INF/9.3.Position που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης.

3. Θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης

Στόχος της Ένωσης είναι η σταδιακή κατάργηση της χρήσης υδραργύρου σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο, όσο το δυνατόν ταχύτερα και πληρέστερα, όπου υπάρχουν βιώσιμες εναλλακτικές επιλογές[4]. Η επίτευξη του στόχου αυτού θα απαιτήσει ιδίως τη σταδιακή κατάργηση των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου και τη μετατροπή των διαδικασιών υδραργύρου σε διαδικασίες χωρίς υδράργυρο, όταν αυτό είναι βιώσιμο, τεχνικά εφικτό και επωφελές για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον.

Η πρόοδος σε παγκόσμιο επίπεδο προς την επίτευξη του στόχου αυτού αναμένεται να συμβάλει στη φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες, όπως καθορίζεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία[5]. Θα συμβάλει επίσης στην εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων[6], από το 2020, στην οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί να διατηρήσει ηγετικό ρόλο σε διεθνές επίπεδο όσον αφορά την ορθή διαχείριση των χημικών προϊόντων, μεταξύ άλλων με την προώθηση των προτύπων της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο. Θα συνάδει επίσης με τις ανανεωμένες φιλοδοξίες της ΕΕ για καθαρή και κυκλική ανταγωνιστικότητα, όπως

4 Βλέπε Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2011, με τίτλο «Επανεξέταση της κοινοτικής στρατηγικής για τον υδράργυρο»

5 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», COM(2019) 640 final.

6 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 14ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων — Για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες», COM(2020) 667 final.

κατοχυρώνεται, μεταξύ άλλων, στη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία[7] και στη στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων[8].

Προμήθεια και εμπόριο ενώσεων υδραργύρου

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην COP6 συνίσταται στην υποστήριξη της έγκρισης ενός πρόσθετου παραρτήματος της συμφωνίας, στο οποίο θα απαριθμούνται οι ενώσεις υδραργύρου που υπόκεινται σε γραπτή συναίνεση σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 6 και 8 της συμφωνίας, εφόσον αυτό συνάδει με το κεκτημένο της Ένωσης (δηλαδή κατάλογος των ενώσεων υδραργύρου που υπόκεινται ήδη σε απαγόρευση εξαγωγών δυνάμει του παραρτήματος ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο).

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης βασίζεται στο γεγονός ότι ο κανονισμός για τον υδράργυρο[9] απαγορεύει την εξαγωγή ορισμένων ενώσεων υδραργύρου, σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ για τις ενώσεις υδραργύρου, με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 7 παράγραφος 3. Οι ενώσεις υδραργύρου που υπόκεινται σε απαγόρευση εξαγωγής περιλαμβάνουν τις εξής:

- χλωριούχος υδράργυρος(I) (Hg_2Cl_2, CAS RN 10112-91-1)
- οξείδιο του υδραργύρου(II) (HgO, CAS RN 21908-53-2)
- μετάλλευμα κινναβάρεως
- θειούχος υδράργυρος (HgS, CAS RN 1344-48-5)
- θειικός υδράργυρος(II) ($HgSO_4$, CAS RN 7783-35-9)
- νιτρικός υδράργυρος(II) [$Hg(NO_3)_2$, CAS RN 10045-94-0]

Επανεξέταση του παραρτήματος Α της συμφωνίας για τον καθορισμό του καταλόγου των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου που υπόκεινται σε απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής ή σε απαιτήσεις σχετικά με τη χρήση υδραργύρου

Η θέση της Ένωσης στην COP6 συνίσταται στη στήριξη της έκδοσης της σχεδιαζόμενης πράξης, η οποία συνάδει με το κεκτημένο της Ένωσης για τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου των οποίων η διάθεση στην αγορά της Ένωσης έχει ήδη απαγορευτεί και τα οποία μπορούν να αντικατασταθούν από εναλλακτικές λύσεις χωρίς υδράργυρο που έχουν αποδειχθεί οικονομικά και τεχνικά εφικτές και επωφελείς από την άποψη του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Η θέση της Ένωσης βασίζεται στα ακόλουθα δύο στοιχεία:

Το άρθρο 10 παράγραφος 7 του αναθεωρημένου κανονισμού για τον υδράργυρο απαγορεύει τη χρήση και την εξαγωγή οδοντιατρικών αμαλγαμάτων από την ΕΕ. Η εισαγωγή και η

[7] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 26ης Φεβρουαρίου 2025, με τίτλο «Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση», COM(2025) 85 final.

[8] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 4ης Ιουνίου 2025, με τίτλο «Ευρωπαϊκή στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων», COM(2025) 280 final.

[9] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (ΕΕ L 137 της 24.5.2017, σ. 1).

παρασκευή οδοντιατρικών αμαλγαμάτων απαγορεύονται από την 1η Ιουλίου 2026. Κατά παρέκκλιση, η εισαγωγή και η παρασκευή οδοντιατρικών αμαλγαμάτων επιτρέπονται στην περίπτωση ασθενών με ειδικές ιατρικές ανάγκες.

Το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο απαγορεύει την εξαγωγή, την εισαγωγή και την παρασκευή καλλυντικών με υδράργυρο και ενώσεις υδραργύρου, εκτός από τις ειδικές περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στις καταχωρίσεις 16 και 17 του παραρτήματος V του κανονισμού για τα καλλυντικά προϊόντα[10].

Επανεξέταση του παραρτήματος Β της συμφωνίας για τον καθορισμό του καταλόγου των διαδικασιών υδραργύρου που υπόκεινται σε ημερομηνία σταδιακής κατάργησης ή σε απαιτήσεις όσον αφορά τη χρήση υδραργύρου

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην COP6 συνίσταται στη στήριξη της έκδοσης της σχεδιαζόμενης πράξης για τη θέσπιση ημερομηνίας σταδιακής κατάργησης για το VCM και στην ενίσχυση των διατάξεων που ρυθμίζουν τη χρήση υδραργύρου, με την προσθήκη, ειδικότερα, της υποχρέωσης να μην αυξηθεί η παραγωγική ικανότητα έως τη σχετική ημερομηνία σταδιακής κατάργησης.

Η θέση αυτή που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης βασίζεται στα εξής τρία σημεία:

Η ενωσιακή νομοθεσία (ιδίως το άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 3, καθώς και το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο) έχει μεταφέρει στο ενωσιακό δίκαιο το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3 και το παράρτημα Β της συμφωνίας, αυστηροποιημένα.

Το παράρτημα Β της συμφωνίας καλύπτει πέντε ειδικές διαδικασίες υδραργύρου (παραγωγή χλωροαλκαλίων, ακεταλδεΰδης, VCM, αλκοξειδίων και πολυουρεθάνης), αλλά το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο περιέχει γενική διάταξη που απαγορεύει, με συγκεκριμένες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης, τη χρήση υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου σε όλες τις διαδικασίες παραγωγής στην Ένωση όταν ο υδράργυρος χρησιμοποιείται ως καταλύτης (1η Ιανουαρίου 2018) ή ως ηλεκτρόδιο (1η Ιανουαρίου 2022). Συνεπώς, το πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης αυτής είναι απεριόριστο βάσει του ενωσιακού δικαίου.

Το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τον υδράργυρο ορίζει διάφορες ημερομηνίες σταδιακής κατάργησης για την παραγωγή VCM, αλκοξειδίων και πολυουρεθάνης, αλλά οι εν λόγω διατάξεις είναι αυστηρότερες σε σύγκριση με το παράρτημα Β της συμφωνίας. Ενώ ο κανονισμός για τον υδράργυρο <u>απαγορεύει</u> τη χρήση υδραργύρου για την παραγωγή VCM από την 1η Ιανουαρίου 2022, η συμφωνία <u>περιορίζει</u> μόνο τη χρήση υδραργύρου και ορίζει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης αυτής πέντε έτη αφού η COP θα διαπιστώσει ότι εναλλακτικές λύσεις χωρίς υδράργυρο έχουν καταστεί τεχνικά και οικονομικά εφικτές (VCM). Η επανεξέταση του παραρτήματος Β παρέχει την ευκαιρία να μειωθεί το χάσμα μεταξύ της επί του παρόντος αυστηρότερης νομοθεσίας της Ένωσης και των λιγότερο αυστηρών προβλέψεων της συμφωνίας. Αυτό θα επιτευχθεί με την προσθήκη ημερομηνιών σταδιακής κατάργησης της παραγωγής VCM με τη χρήση υδραργύρου στο παράρτημα Β, σύμφωνα με το κεκτημένο της Ένωσης και λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες διαθέσιμες τεχνικά και οικονομικά εφικτές εναλλακτικές λύσεις χωρίς υδράργυρο.

[10] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, για τα καλλυντικά προϊόντα (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 59).

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ρυθμίζει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

Η έννοια των «πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»[11].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η COP είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα με τη σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο.

Οι πράξεις τις οποίες καλείται να εγκρίνει η COP αφορούν την ενδεχόμενη έγκριση νέου παραρτήματος της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, καθώς και την πιθανή τροποποίηση δύο υφιστάμενων παραρτημάτων. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 1 της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, τα παραρτήματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης, οι σχεδιαζόμενες πράξεις είναι πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα διότι είναι νομικά δεσμευτικές για τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Οι σχεδιαζόμενες πράξεις δεν συμπληρώνουν ούτε τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της σύμβασης.

Η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι ως εκ τούτου το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν i) η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες· και ii) ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος σκοπός και το περιεχόμενο των προβλεπόμενων πράξεων αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

[11] Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, *Γερμανία κατά Συμβουλίου*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

Η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 192 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

2025/0320 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην έκτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, όσον αφορά την έκδοση αποφάσεων για την τροποποίηση της εν λόγω σύμβασης ως προς τα προϊόντα με προσθήκη υδραργύρου και τις διαδικασίες παραγωγής στις οποίες χρησιμοποιείται υδράργυρος ή ενώσεις υδραργύρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 192 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η σύμβαση της Μιναμάτα για τον υδράργυρο[12] (στο εξής: συμφωνία) συνήφθη από την Ένωση με την απόφαση (ΕΕ) 2017/939 του Συμβουλίου[13] και άρχισε να ισχύει στις 16 Αυγούστου 2017.

(2) Σύμφωνα με το άρθρο 27 σε συνδυασμό με το άρθρο 26 της συμφωνίας, η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να εκδίδει αποφάσεις για την έγκριση νέων παραρτημάτων της συμφωνίας και την τροποποίηση των υφιστάμενων παραρτημάτων της.

(3) Η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών, κατά την 6η συνεδρίασή της στις 3-7 Νοεμβρίου 2025, μπορεί να εγκρίνει νέο παράρτημα της συμφωνίας, στο οποίο να απαριθμούνται οι ενώσεις υδραργύρου που υπόκεινται σε γραπτή συγκατάθεση για εξαγωγή, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 6 και 8 της συμφωνίας.

(4) Επιπλέον, η διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας αναμένεται να εκδώσει μία ή περισσότερες αποφάσεις για την τροποποίηση των παραρτημάτων Α και Β της συμφωνίας. Το παράρτημα Α περιλαμβάνει κατάλογο των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου που υπόκεινται είτε σε απαγόρευση παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής σε καθορισμένη ημερομηνία είτε σε μέτρα ρύθμισης του υδραργύρου. Το παράρτημα Β περιλαμβάνει κατάλογο των διαδικασιών παραγωγής που χρησιμοποιούν υδράργυρο ή ενώσεις υδραργύρου (στο εξής: διαδικασίες υδραργύρου) που υπόκεινται σε υποχρέωση παύσης της χρήσης υδραργύρου σε συγκεκριμένη ημερομηνία ή σε απαιτήσεις ρύθμισης του υδραργύρου.

(5) Οι σχεδιαζόμενες πράξεις της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών θα παράγουν έννομα αποτελέσματα.

---

[12] Επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο διατίθεται στη διεύθυνση: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf.

[13] Απόφαση (ΕΕ) 2017/939 του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2017, σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο (ΕΕ L 142 της 2.6.2017, σ. 4).

(6) Χρειάζεται να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης κατά τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας

(7) Η Ένωση θα πρέπει να υποστηρίξει την έκδοση αποφάσεων από τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας που καθιστούν δυνατή τη μείωση του χάσματος μεταξύ του δικαίου της Ένωσης και της συμφωνίας και οι οποίες συνάδουν με το κεκτημένο της Ένωσης όσον αφορά:

i) Την εξαγωγή ενώσεων υδραργύρου που καλύπτονται ήδη από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/852[14].

ii) Την απαγόρευση των οδοντιατρικών αμαλγαμάτων με παράλληλη διατήρηση της εξαίρεσης για τα οδοντιατρικά αμαλγάματα που είναι αναγκαία για ειδικές ιατρικές ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 2α του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852 για τον υδράργυρο.

iii) Την απαγόρευση των διαδικασιών υδραργύρου που έχουν ήδη απαγορευτεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852 για τον υδράργυρο, μέχρι καθορισμένες ημερομηνίες, ή την υπαγωγή τους σε αυστηρότερες απαιτήσεις για τη ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης κατά την έκτη συνεδρίαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων μερών της συμφωνίας συνίσταται στην έγκριση:

i) απόφασης για την έγκριση νέου παραρτήματος της συμφωνίας στο οποίο απαριθμούνται οι ενώσεις υδραργύρου που υπόκεινται σε περιορισμούς εξαγωγών σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 6 και 8 της συμφωνίας·

ii) αποφάσεων για την τροποποίηση του παραρτήματος Α σύμφωνα με το κεκτημένο της Ένωσης ως προς τα οδοντιατρικά αμαλγάματα και τα καλλυντικά·

iii) απόφασης για την τροποποίηση του παραρτήματος Β ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες υδραργύρου που έχουν ήδη απαγορευτεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852 για τον υδράργυρο θα καταργηθούν σταδιακά μέχρι καθορισμένες ημερομηνίες ή θα υπαχθούν σε αυστηρότερες απαιτήσεις για τη ρύθμιση της χρήσης υδραργύρου.

Άρθρο 2

Ελάσσονος σημασίας αλλαγές τεχνικής φύσης στη θέση που αναφέρεται στο άρθρο 1 επιτρέπεται να συμφωνηθούν χωρίς περαιτέρω απόφαση του Συμβουλίου.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

[14] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (ΕΕ L 137 της 24.5.2017, σ. 1).

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος